

gelachtig voorhoofd met een relatief lange snavel. De Bosrietzanger *Acrocephalus palustris* heeft een veel minder prominente wenkbrauwstreep, een rondere kop en een lange handpenprojectie. Ook was de vogel minder warm gekleurd dan een Kleine Karekiet *Acrocephalus scirpaceus* die wij in dezelfde singel hadden waargenomen. Geluiden van veel soorten werden geïmiteerd, zoals Kneu, Putter, Huismus, Kleine Karekiet, Matkop, Pimpelmees, Koolmees, Boomklever, Staartmees, Winterkoning, Bijeneter, Witgat, Groenpootruiter, Blauwborst, Tjiftjaf, Fitis, Witte Kwikstaart, Boerenzwaluw, Merel, Zanglijster, Vink en Spreeuw. Naast zang en alarm-roepjes hebben wij meerdere keren een korte 'tjekroep' gehoord. Een opname van de zang is beschikbaar op Xeno-Canto (<http://www.xeno-canto.org/181709>).

Verspreiding en voorkomen

De Struikrietzanger broedt van Oost-Finland tot in Centraal-Azië en overwintert in India en Zuidoost-Azië.

Zijn voorkeur gaat dan uit naar overgroeide open plekken in loofbos en in struiken op rivieroever. Er was in 1998 een broedgeval bij Utrecht. De soort breidt zich in westwaartse richting uit. In Nederland zijn ruim dertig aanvaarde waarnemingen.

Onze waarneming betreft het eerste aanvaarde geval voor de provincie Groningen. Eerdere gevallen (beide vangsten) op 6 mei 2011 en 9 augustus 2013 in de Eemshaven zijn niet door de CDNA aanvaard. Het is onbekend of de vangst van 25 mei 2014 is ingediend bij de CDNA.

Literatuur

www.dutchavifauna.nl

Lazar Brinkhuizen - Groningen
lbrinkhuizen@gmail.com

Dušan M. Brinkhuizen - Guapulo, Quito, Ecuador
d.m.brinkhuizen@gmail.com

Siberische Boompieper

Alwin van Lubeck & Lazar Brinkhuizen

Op 5 november 2014 besloten wij vogels te gaan tellen op de wintervoedselveldjes in en rond de Linthorst Homanpolder. Het was de hele ochtend behoorlijk mistig, maar het werd al snel duidelijk dat er veel vogels langs de kust zaten. In elk struikje zat wel een Roodborst of een Zanglijster en daarom had deze dag alle kenmerken van een kleine 'fall'. Dit wordt zo genoemd als trekvogels massaal binnenvallen. Na de telling te hebben afgerond, gingen wij daarom nog even in het westelijk deel van de Eemshaven vogelen. In de bosjes bij de Borkumlijn en bij het Rijkswaterstaatgebouw zaten veel vogels, maar dit leverde geen noemenswaardige soorten op. Aangekomen bij het gasopslagterrein van Vopak checkte Alwin de voorkant en Lazar de achterkant van het geïsoleerde bosje aldaar. Al snel zag Lazar een opvallende pieper die zich op een takje, laag boven de grond, stilhield. Door de verrekijker kijkend werd direct opgemerkt dat het om een Boompieper *Anthus trivialis* ging òf mogelijk een Siberische Boompieper *Anthus hodgsoni*.

De vogel bewoog op en neer met zijn staart en besloot na enkele seconden naar de grond te duiken om vervolgens in de begroeiing te verdwijnen. Lazar meende tijdens de waarneming een ongestreepte rug te zien en in combinatie met het drukke pompen van de staart brak bij hem paniek uit. Er werd direct naar Alwin geschreeuwd: 'Denk dat ik een Siberische Boompieper

in beeld heb!' Alwin reageerde hier direct op en Lazar rende ondertussen gauw naar de auto om een telescoop en een camera te pakken. Met zijn tweeën hoorden we hierna een kort roepje die de vogel maakte bij het opvliegen. De roep klonk niet direct overtuigend richting Siberische Boompieper en de gedachte ging nu meer uit naar een Boompieper. Uiteindelijk hadden

Siberische Boompieper, Eemshaven Foto: Lazar Brinkhuizen
5 november 2014

we de vogel goed in beeld op een stuk prikkeldraad langs de weg. Nu zag Alwin de ongestreepte rug goed, de olijfvachtige kleur en het typische koppatroon en riep; 'Siberische boompieper!' De vogel vloog spijtig genoeg weer op en verdween achter een dijkje. Gelukkig vonden wij de vogel terug in een stoppelveld ten westen van de oude plek en ook hadden wij inmiddels geluidsopnames van de roep gemaakt. Lazar had na de bevestiging van de determinatie het nieuws verspreid via een lokale Whatsapp-groep voor vogelaars en deed daarna een Dutch Bird Alert uitgaan. Jacob Bosma uit Groningen was als eerste ter plaatse. De vogel werd kort door Jacob gezien en goed gehoord. Jacob was direct overtuigd en het lukte hem om betere geluidsopnames van de vogel te maken. Daarnaast kon Lazar enkele bewijsfoto's maken. De vogel vloog vervolgens weer op en besloot zich schuil te houden in een akker vol groenbemesting. Wij besloten de vogel voorlopig met rust te laten en te wachten tot meer lokale vogelaars aanwezig waren. De vogel is tot aan de schemering gezien en/of gehoord door circa vijftien mensen.

Beschrijving

Algemene indruk en gedrag: De vogel was bijzonder 'skulkerig', dat wil zeggen dat hij sterk de neiging had zich te verschuilen. Hierbij liep de vogel vaak als een muis over de grond; het typische gedrag van een Siberische Boompieper. De vogel zat slechts een enkele keer in een open omgeving en was eigenlijk maar twee keer echt goed te zien. In het open veld zat hij met de

staart te pompen, ook karakteristiek voor een Siberische Boompieper.

Geluid: Lijkt veel op een 'gewone' Boompieper, maar de roep is iets heser en fijner. Je kunt in het veld zeker denken er een te horen, maar zonder een sonogram zijn overvliegende vogels niet met zekerheid vast te stellen.

Grootte: Qua grootte is de vogel te vergelijken met een Boompieper.

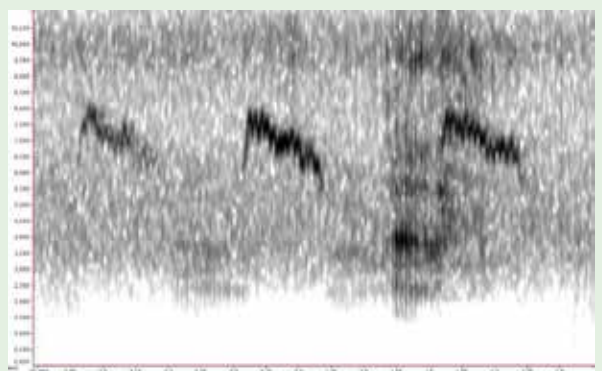
Kop: Olijfkleurige kruin en minder opvallend gestreept dan bij een Boompieper. Forse, witte wenkbrauwstreek en gescheiden van de kruin door een opvallende zwarte lijn. Voor het oog is een beige tint zichtbaar en nabij de oorstreek is een opvallend wit en zwart vlekje te zien. Hierdoor een opvallend koppatroon, dat in het veld goed waarneembaar was en zelfs op de foto's te zien is.

Onderzijde romp: Vrij fors-gestreepte borst, fijner doorlopend op de flank en in zekere mate ook nog op de buik. Heeft normaal gesproken een duidelijk beige tint op de borst. Dit was echter in ons geval in het veld niet heel erg opvallend.

Bovenzijde romp: Olijfkleurig zwak-gestreepte rug. Toppen van grote en middelste dekveren beige.

Determinatie

Het 'pompen' met de staart is een goede indicatie voor Siberische Boompieper. Het sluipende gedrag pleit ook voor de Siberische Boompieper. De Boompieper foerageert ook veelvuldig op de grond, maar is niet zo 'skulkerig' als een Siberische Boompieper.

Figuur 1. Sonogram Siberische Boompieper, Eemshaven 5 november 2014 Opname: Jacob Bosma

Eenmaal goed in beeld waren de volgende kenmerken doorslaggevend: de olijfkleurige, vrijwel ongestreepte, rug en kruin, de markante witte wenkbrauwstreep met de kenmerkende zwarte scheidingslijn tussen wenkbrauwstreep en kruin, het beige voor het oog en de witte vlek bij de oorstreek met direct daaronder een zwarte vlek. Tenslotte bevestigt het sonogram (figuur 1) van het opgenomen geluid de determinatie van de Siberische Boompieper. De frequentie komt uit boven de 8 kHz en daalt erg snel in het tweede deel.

Verspreiding en voorkomen

Het dichtstbijzijnde broedgebied ligt in het noordoostelijk deel van Europa. Maar de soort broedt ook in Siberië en in zuidoostelijke Aziatische landen. De overwinteringsgebieden bevinden zich in Zuid-Azië. De Siberische Boompieper is tegenwoordig een schaarse doortrekker in ons land te noemen. Dit najaar alleen

al ligt het aantal vogels rond de twintig. Desondanks was de soort nog niet eerder waargenomen in de provincie. Naar onlangs bekend is geworden, is de vogel aanvaard en dit betreft dus de eerste waarneming voor de provincie Groningen.

Literatuur

www.waarneming.nl

<https://avesrares.wordpress.com/2013/09/27/identification-of-olive-backed-and-tree-pipit-by-call/> Svensson L., P.J. Grant, K. Mullarney & D. Zetterström 2010. ANWB Vogelgids van Europa. Vierde, geheel herziene druk. Den Haag.

Alwin van Lubeck – Groningen
alwinvlubeck@gmail.com

Lazar Brinkhuizen – Groningen
lbrinkhuizen@gmail.com

Vale Gierzwaluw

Folkert-Jan Hoogstra in samenwerking met André-Willem Faber en Alwin van Lubeck

In het najaar van 2013 kwamen via de Finse website *tarsiger.com* en de Deense website *netfugl.dk* veel meldingen binnen van Vale Gierzwaluwen *Apus pallidus* in Noordwest-Europa. Ik had hierom de *Gierzwaluw Apus apus* als alert in gesteld via [waarneming.nl](http://www.waarneming.nl), want een melding van een Gierzwaluw kon dan wel eens betrekking hebben op een Vale Gierzwaluw. De alert blijkt onnodig als Lars Bucks op 24 oktober 2013 een Vale Gierzwaluw waarneemt op Vlieland. De volgende ochtend zit ik samen met elf andere vogelaars in de watertaxi op weg naar Vlieland. Op het eiland verspreiden we ons over de oostkant in kleine groepjes in de hoop de vogel weer terug te vinden. Tegen de middag is dit nog steeds niet gelukt en we gaan ervan uit dat de soort niet meer aanwezig is. We nemen de boot weer naar Harlingen en rijden op de terugweg via Lauwersoog naar huis. Vanwege de melding van een Vale Gierzwaluw en een Kleine Klapekster elders in het land, besteed ik de overige tijd op de dijk langs de Kustweg in de hoop een van beide vogelsoorten te vinden. In anderhalf uur tijd vliegen er slechts enkele Spreeuwen over; het is erg rustig.

Inmiddels heb ik de fotocamera weer in de auto gelegd als bij het sluiten van de kofferbak ineens een Gierzwaluw spec. vanuit de Waddenzee aan komt vliegen en een paar rondjes vliegt boven de Kustweg. Ik trek aan de achterklep van de auto, maar die zit helaas al dicht. Ik duik over de achterbank naar mijn camera en schiet een paar plaatjes. De vogel is op dat moment toch al 100-200 meter verderop. Ik stap in de auto en rij achter

de vogel aan. Als ik deze heb ingehaald maak ik ongeveer 200 foto's met verschillende belichting. Door het tegenlicht zijn er weinig details zichtbaar. Overbelichten wil wel eens helpen tegen een heldere lucht, maar ik wil geen tijd verspillen aan het bekijken van foto's zolang de vogel nog rondvliegt. Daarom maak ik zoveel mogelijk foto's onder verschillende belichtingen.